

Käräjäoikeus tuomitsi Airpron lähes 20 000 euron korvauksiin Vuoroesimiehen työsopimusta muutet- tiin ja sopimus purettiin lainvastaisesti

AIRPRO

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus on antanut tuomion jutussa, jossa Airpro siirsi turvatarkastuksessa vuoroesimiehenä toimineen työntekijänsä ensin käräytehtäviin ja kohta tämän jälkeen purki työsopimuksen. Vuoroesimies oli toiminut myös IAU:n luottamusmiehenä. Tämä aiheutti käräjäoikeudessa todistajina kuultujen Airpron henkilöstöpäällikön ja HR-asiantuntijoiden mukaan ongelmia työpaikalla.

Tapahtumien kulku ja todistelu

Lähtökohdat

Käräjäoikeuden tuomiossa katsottiin tulleen selvitettyksi, että vuoroesimies suoriutui työtehtävistään turvatarkastajana ja vuoroesimiehenä hyvin. Vuonna 2016 hänet valittiin IAU:n luottamusmieheksi.

Vuoroesimiehen kertoman mukaan hänen esimiehensä (Supervisor) kyseenalaisti hänen järjestötoimintansa. Muut vuoroesimiehet kuuluivat Pardiaan. Vuoroesimies koki esi-

miehensä toiminnan epäasiallisena kohteluna ja teki tästä selvityspyynnön työsuojeluviranomaisille.

Oikeudessa Airpron todistajina kuultujen yhtiön henkilöstöpäällikön, kahden HR-asiantuntijan ja Supervisorin mukaan työpaikalla ongelmaksi muodostui vuoroesimiehen kaksoisrooli vuoroesimiehenä ja IAU:n luottamusmiehenä.

Varoitus puuttumisesta puutteellisiin suojavarusteisiin

Todistelussaan Airpron henkilöstöpäällikkö kertoi vuoroesimiehen ylittäneen valtuutensa puuttumalla marraskuussa 2016 ohjeiden vastaisesti takasihjauspalvelujen puutteelliseen suojavaatetukseen.

Tästä seurasi irtisanomishukkainen varoitus maaliskuussa 2017, jota työnantaja perusteli ohjeiden vastaisen toiminnan lisäksi yhteistyöhaluttomuudella ja lojaliteettivelvollisuuden rikkomisella.

Työkyvyn arvioiminen

Puoli vuotta antamansa varoituksen jälkeen työnantaja määräsi vuoroesimiehen työkykyselvitykseen sen perusteella, mitä vuoroesimiehen kerrottiin

työpaikalla puhuneen. Työkykyselvitystä varten työnantaja toimitti esitietoja työterveyslääkärille, jonka tarkastuksessa vuoroesimies kävi syyskuussa 2017.

Työkykyselvitys valmistui helmikuussa 2018. Selvityksen tehneen työterveyslääkärin mukaan vuoroesimies ei soveltunut turvallisuusalan töihin lentokenttäympäristössä.

Oikeudessa työnantaja ei kuitenkaan esittänyt selvitystä siitä, mitä sen työterveyslääkärille toimittamat esitiedot sisälsivät. Lisäksi työkyvyn arviointiin liittynyttä työterveyslääkärin määräämää jatkotutkimusta oikeus piti perusteettomana.

Vuoroesimiehen oman todistelun mukaan hänen puheensa oli tarkoituksellisesti irrotettu asiayhteydestä, mistä syystä hänen puheistaan saattoi muodostua väärä kuva.

”Lentoaseman luottamus”

Airpron henkilöstöpäällikkö kertoi oikeudessa myös Finavian saamasta poikkeamisilmoituksesta, joka koski vuoroesimiestä ja liittyi Airprossa sattuneeseen tilanteeseen.

Henkilöstöpäällikön mukaan Finavia oli ilmeisesti saamansa poikkeamailmoituksen perusteella katsonut, että turvatarkastaja oli soveltumaton toimimaan turvatarkastustehtävissä Helsinki-Vantaan lentoasemalla ja että lentoasema oli menetännyt luottamuksensa häneen.

Oikeudessa ei kuultu muuta välitöntä todistelua asiassa, mitä oikeuden mukaan selitti osittain mahdollisuus tehdä poikkeamailmoitus anonyymisti.

Tästä sekä Finavian ja Airpron välisestä yhteistyösopimuksesta seurasi työnantajan todistelun mukaan se, että yhtiö oli velvollinen siirtämään vuoroiesimiehen välittömästi pois turvallisuuskriittisistä tehtävistä.

Airpro vapautti vuoroiesimiehen tehtävistään syyskuussa 2017, jonka vuoksi hän ei voinut enää käytännössä hoitaa myöskään luottamusmiestehtäväänsä, vaan päätti luopua siitä tammikuun 2018 jälkeen luottamusmieskauden vaihtuessa.

Siirto käräytehtäviin

Huhtikuussa 2018 yhtiö ilmoitti vuoroiesimiehen työsuhteen ehtojen muuttamisesta vaihtoehtona irtisanomiselle. Perustelujen mukaan vuoroiesimies oli tullut sekä työkykyselvityksen että Finavian ilmoituksen perusteella henkilöön liittyvistä syistä soveltumattomaksi turvallisuusalan tehtäviin lentokenttäympäristössä.

Välttääkseen irtisanomisen vuoroiesimies otti vastaan käräytehtävän, jossa työntekijän tehtävänä oli kerätä matkustajien käytössä olevia työntökärriä lentokentän alueella.

Työn aloittaminen edellytti vuoroiesimiehen mukaan kuitenkin turvakenkiä ja työasua.

Lisäksi hän vaati nähtäväkseen työturvallisuuslain mukaisen selvityksen ja arvioinnin työhön liittyvistä vaaroista.

Työnantaja tulkitsi tämän työstä kieltäytymiseksi, antoi asiasta kirjallisen varoituksen ja myöhemmin purki työsuhteen vedoten lisäksi vuoroiesimiehen kieltäytymiseen kommunikoinnista ja luvattomaan poissaoloon.

Käräjäoikeuden mukaan oikeus kieltäytyä työstä jäi tulkinnanvaraiseksi eikä se ollut verrattavissa näin ollen tahalliseen menettelyyn. Käräytehtävästä ei oltu tehty riskien arviointia eikä tätä koskevaa asiakirjaa ollut saatavissa.

Kysymys ei käräjäoikeuden mukaan ollut myöskään luvattomasta poissaolosta, vaan vuoroiesimies oli poistunut työpaikaltaan sairauden vuoksi.

Tuomion perustelut

Työsopimuksen ehtojen muuttaminen

Käräjäoikeuden tuomiossa todettiin, että aiheettomien epäilyjen vuoksi työsuhteen olennaisia ehtoja ei voi muuttaa yksipuolisesti. Tämän vuoksi työnantajalta olisi edellytetty väitteidensä vakavuuden mukaista selvitystä asiassa, mitä se ei kuitenkaan esittänyt.

Oikeus ei liioin kyennyt arvioimaan työterveyslääkärin laatiman työkykyarvion luotettavuutta, koska tiedossa ei ollut mitä ja kuinka tarkkoja työnantajalta saatuja esitietoja tapahtumien kulusta hänellä oli ollut käytettävissään.

Finavian ja Airpron välinen sopimusehto ja Finavian ilmoitus ”lentoaseman luottamuksesta” eivät sellaisenaan oikeuttaneet työsuhteen ehtojen muuttamiseen, koska tapahtumien kul-

kua ei voitu riittävällä luotettavuudella todentaa.

Työsopimuksen purkaminen

Perusteluissaan käräjäoikeus katsoi, että työnantajan maaliskuussa 2017 antama varoitus annettiin vuoroiesimiehen toimituksessa luottamusmiesasemassa, minkä vuoksi sillä ei ole asiallista yhteyttä myöhemmin annettuun varoitukseen.

Vuoroiesimiehen ei myöskään voitu katsoa poistuneen työvuorostaan luvattomasti, kuten työnantajan todistelussa väitettiin.

Lisäksi työnantajan purkaessa työsuhteen kesken oli yhä vuoroiesimiehen väitetyksi kohdistuneen epäasiallisen menettelyn selvittäminen.

Näillä perusteilla käräjäoikeus katsoi, ettei työnantajalla ollut vuoroiesimiehen työsuhteen purkamiseksi lain mukaan vaadittavaa erittäin painavaa syytä.

Tuomiolauselma

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden 30.10.2019 antamalla tuomiolauselmalla Airpro Oy velvoitettiin suorittamaan

- työsuhteen perusteettomasta irtisanomisesta 5 995, 83 euroa
- työsuhteen perusteettomasta purkamisesta 2 443,34 euroa
- irtisanomisajan palkkaa 1 771,46 euroa
- lomakorvausta 212,58 euroa
- oikeudenkäyntikulujen korvauksena 6 250,00 euroa
- lisäksi Airpro Oy velvoitetaan suorittamaan Työllisyysrahastolle korvauksesta vähennetty määrä 2 881,04 euroa

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Helsingin hovioikeuteen.